

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2019/46399- 1
Saksbehandler: Joachim Weißer, Rogaland
Avdeling: Fylkesrådmannen

AutoPASS på ferjer - status

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
		Vestlandsrådet

Sammendrag

AutoPASS for ferje er et nasjonalt system for betaling av ferjereiser som har erstattet de nasjonale ordninger for betaling på ferje med verdikort og storbrukerkort. På ferjene vil man nå ta betalt via AutoPASS-brikke eller AutoPASS-ferjekort, og betalingen blir trukket fra innbetalt forskudd på AutoPASS-ferjekonto.

Meningen med innføring av AutoPASS som betalingssystem i ferjedrifta er å gjøre selve betalingsprosessen enklere, både for kundene og for mannskapet om bord. Brikkebetaling ved hjelp av AutoPASS vil gjøre ventetiden på kai kortere og redusere kostnader til billettering hos operatørselskaper.

Likevel ble det i forbindelse med innføring av AutoPASS for ferje identifisert en del utfordringer og problemer som må løses.

Vestlandsrådet behandlet saken på sitt møte 21. juni, og fattet følgende vedtak:

«Vestlandsrådet ber om at det vert laga ei felles saksutgreiing til fylkestinga i oktober. Fristen for å løyse inn eksisterande verdikort utsettes til 01.01.2020.»

Det ble holdt et møte mellom Vegdirektoratet og fylkeskommunene 3. juli, men etter dette har det ikke lyktes å komme i noen konstruktiv dialog.

Statens Vegvesen sendte ut et brev 1. november, der det blant annet ble meddelt at de foreslår å innføre et AutoPASS ferjekort for person med 17% rabatt og forhåndsbetaling på minst 400kr.

Fylkesrådmannen ser at man er avhengig av en tettere dialog med Vegdirektoratet og Statens vegvesen for å komme videre. Man regner med at denne vil komme etter hvert, og at en kan komme tilbake til saken på første møte i Vestlandsrådet i 2020.

Fylkesrådmannens innstilling

Saken tas til orientering.

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Arne Hope
sekretariatsleder

Kontakten med Vegdirektoratet

03.07.2019 ble det holdt et møte med Vegdirektoratet og vestlandsfylkene for å identifisere og diskutere utfordringer knyttet til innføring av AutoPASS-regulativet.

På møtet ble følgende problemstillinger identifisert og diskutert

- regulative problemstillinger
  - forskudd
  - pris for næringsliv og pendlere
- tekniske problemstillinger
  - reisekort for brukere uten bil
  - idrettslag
  - kvittering om bord
  - konsernstruktur på «min side»

Under det enkelte punkt ble det redegjort for det tekniske, juridiske og økonomiske handlingsrom og konsekvenser. Det ble også redegjort for prosessen knyttet til endringer av regulativet, hvor Samferdselsdepartementet er besluttsende myndighet. Under punktet forskudd ble det understreket at forskuddsordningen må være felles for alle deltagere i det nasjonale ferjebilletteringssamarbeidet og at det således ikke er mulig med lokal variasjon.

Det ble også redegjort for departementets bestilling vedr virkning av innføringen av AutoPASS for ferje på fordelingen av kostander blant de ulike trafikantgruppene, samt departementets pressemelding med signaler om ønske om endringer av AutoPASS-ferjekortet.

Fylkeskommunene redegjorde på møte for status i det enkelte fylke, samt behandling i Vestlandsrådet. I flere fylker er det flere forhold som i tid sammenfaller slik at trafikantene i sum opplever at tilbudet er blitt dårligere og/eller dyrere. Rutetilbud og pris oppfattes i sammenheng. Lavere frekvens f.eks. som følge av at det er lagt til ladetid for elektriske ferjer bidrar ikke til aksept hos trafikantene for høyere priser.

Fylkeskommunene understreker behovet for at inntektene fra billettsalg er forutsigbare og på det nivå som man tidligere har kunnet forvente at de skulle være. Ulike forhold spiller inn slik at fylkeskommunenes økonomi er svekket knyttet til drift av ferjesamband og der er derfor viktig å sikre at de inntekter det er budsjettert med kommer inn.

Videre ble det diskutert hvordan AutoPASS for ferje-løsningen oppleves fra trafikanthold, og i hvilken grad den oppfattes som enhetlig. Prosjektet og Statens vegvesen er av den oppfatning at løsningen er enhetlig, men at bruk av kort er for statens del midlertidig til man har fått AutoPASS-brikkebetaling på plass. På riksveg vil dette i hovedsak skje ved oppstart av nye kontrakter. Men samferdselsministeren har bedt oss om å gjøre dette så raskt som mulig. Prosjektet mener også at om man ønsker å ha passasjerbetaling, vil dette kunne håndteres gjennom AutoPASS-ferjekortet og Riksregulativet for ferjetakster. Prosjektet er av den oppfatning at dette vil være lettere å forholde seg til som en løsning for alle parter, fremfor at det tas i bruk lokale betalingsmåter på fylkesvegferjesamband.

Avslutningsvis var det enighet om at temaet måtte følges opp i løpet av høsten, og at dette skal gjennomføres i forbindelse med møte mellom ledelsen i Statens vegvesen og fylkeskommunene.

Fylkesrådmannen har etter dette flere ganger etterlyst dette møtet, men det er så langt ikke blitt berammet. 17. september skrev Vegdirektoratet i en e-post til Rogaland fylkeskommune:

«Jeg har noen datoer på blokka, men det har vært krevende å finne tid hos de nødvendige interne ressursene. Jeg håper å sende en innkalling kanskje snart.

Vi har som du kanskje vet mottatt en rekke bestillinger fra Samferdselsminister og departement. Vi kommer ganske snart til å legge fram forslag til endringer på flere av de områdene der løsningen er kritisert.»

I og med at prosessen har stått stille i høst, så har det heller ikke vært mulig å fremme en likelydende sak, slik Vestlandsrådet har bedt om.

Statens Vegvesen sendte 1. november ut et brev om AutoPASS- regulativ for ferjetakster 2020 – høring til forslag om endringer, samt informasjon om besluttede endringer. Der ble det blant annet ble informert om følgende:

3.c) Innføring av AutoPASS-ferjekort for person, Kap. 14

Det er kommet ønsker om å lage et produkt som er mest mulig likt tidligere verdikort for person som ikke ble videreført ved oppstart av AutoPASS for ferje. Statens vegvesen foreslår en løsning som ligner på det tidligere produktet, men med en utvidelse ved at det kan knyttes inntil to personkort til avtalen på linje med AutoPASS-ferjeavtale for kjøretøy.

Statens vegvesen foreslår at bestemmelsen om AutoPASS-ferjekort for person plasseres i et eget nytt kapittel 14.

Nytt kapittel i Riksregulativet for ferjetakster ser slik ut:

14 AUTOPASS-FERJEKORT FOR PERSON

14.1 Inngåelse av rabattavtale for personreiser

Kunder kan inngå egen rabattavtale som bare gjelder for betaling av personkategorier. Rabattavtalen for personreiser administreres gjennom www.autopassferje.no der avtale kan opprettes uten tilknytning til kjøretøy eller tilknyttet en kjøretøyavtale.

Vilkår for rabattavtale for personreiser

Ved tegning av rabattavtale for personreiser tildeles det inntil to AutoPASS-ferjekort for person pr avtale. For å oppnå rabatter gjennom bruk av AutoPASS-ferjekort for person kreves det forhåndsinnbetaling på minimum kr 400. Ved bruk av AutoPASS-ferjekort for person oppnås det 17 % rabatt

Dette ser ut til å imøtekomme fylkeskommunene sine ønsker i saken.

Vedtaksprosess i fylkene på Vestlandet

Nedenfor redegjør vi for de prosessene og vedtak som har vært fattet i den enkelte fylkeskommune:

Møre og Romsdal

Fylkesutvalget i Møre og Romsdal vedtok 07.12.2015 i sak U-143/15 (Innføring AutoPASS i ferjedrifta) følgende:

«Møre og Romsdal fylkeskommune er positiv til innføring av AutoPASS ferjekort frå 1. januar 2017. Modellen med «Nasjonalt ferjekortsamarbeid» må vidareførast i dette konseptet.

Møre og Romsdal fylkeskommune er positiv til innføring av AutoPASS brikke i dei sambanda der dette kan forsvarast økonomisk. Innføring vil som hovudregel skje når ferjesambanda startar opp i nye kontraktar frå 2019 av.

Før neste anbudsutlysing innan ferjedrifta skal økonomiske, praktiske og administrative konsekvensar ved AutoPASS brikkeløysing vere vurdert.

Økonomiske konsekvensar for brukarane må også utgreiast.»

Høsten 2018 ble det lagt fram en sak med konsekvenser for brukere og fylkeskommunen ved innføring, og samferdselsutvalget vedtok å sende «innføring av AutoPASS-regulativ på fylkesvegferjer» på høring (SA-80/18). Etter høringen ble det lagt fram en sak som ble behandlet i samferdselsutvalget i mai, i fylkesutvalget i juni og som ble utsatt på fylkestinget i juni (T 27/19). Administrasjonen sin tilråding i saken var å innføre AutoPASS-regulativet (brikkeløsning) slik Vegdirektoratet har foreslått det (vedtakspunkt 1), men administrasjonen ba om at noen praktiske problemstillinger ble utbedret (vedtakspunkt 2):

«1. Møre og Romsdal innfører AutoPASS-regulativ for ferje på fylkesvegferjesamband i Møre og Romsdal Fylkeskommune. Det er AutoPASS-regulativet slik Vegdirektoratet foreslår det som skal gjelde.

2. Møre og Romsdal fylkeskommune ber departementet/vegdirektoratet sjå på følgjande problemstillingar for AutoPASS-løysinga:

- a. Redusere minstebeløp for påfylling av AutoPASS ferjekort for privat- og firmakundar*
- b. Auke rabattsatsen for næringslivet*
- c. Verdikort for personar må vidareførast fram til AutoPASS takstregulativ blir innført*
- d. Det må utarbeidast løysingar slik at idrettslag og frivillige organisasjonar får ei fleksibel løysing*
- e. Funksjonar som gjer det lettare å hente ut kvitteringar»*

Samferdselsutvalget ønsket å innføre en modell der vi har dagens takster i AutoPASS-regulativet og passasjerbetaling via automat/app som skal betales uoppfordret. Tilsvarende slik det er på buss i f.eks. Oslo. Fylkesrådmannens tilråding til fylkesutvalget var å holde fast på administrasjonen sitt opprinnelige forslag til vedtak. Fylkesutvalget opprettholdt samferdselsutvalget sin tilråding/vedtak (vedtakspunkt 1):

«1. Møre og Romsdal innfører ikkje AutoPASS-regulativet men ønskjer å bruke AutoPASS-løysing for ferje på fylkesvegferjesamband i Møre og Romsdal Fylkeskommune. Personbetaling skal inntil vidare skje gjennom ei elektronisk billetteringsløysing.»

Det vil ikke bli innført brikkebetaling i på fylkesvegferjer i Møre og Romsdal før fylkestinget har gitt sin tilråding vedrørende AutoPASS-regulativ. Sak om innføring av AutoPASS-regulativ på fylkesvegferjer ble utsatt på fylkestinget i juni 2019 med følgende vedtak:

«Saka utsettes i påvente av møte med Vegdirektoratet, og til saka er behandla i Vestlandsrådet.»

Sogn og Fjordane

I Sogn og Fjordane har saken «AutoPASS for ferje» ikke blitt behandlet politisk. Nåværende kontrakter går fram til 2025 og administrasjonen har derfor ikke sett grunn til å gjøre endring i eksisterende kontrakter. Det vil likevel være naturlig å ta en diskusjon i forkant av neste anbudsutlysning.

Hordaland

Innføring av AutoPASS som betalingsløsning på ferjesambanda i Hordaland ble vedtatt i 2015, i samband med nye ferjekontrakter i Hordaland, mens innføring av AutoPASS-regulativet ble vedtatt i 2017.

Fylkesutvalget i Hordaland vedtok 29.01.2016 i sak 25/2016 (Innføring av AutoPASS i ferjedrifta) følgende:

«1. Fylkesutvalet godkjenner at det vert lagt inn ein opsjon i konkurransegrunnlaga for ferje anboda om at det kan bli innført AutoPASS-brikkebetaling på ferjesambanda i Hordaland. Det skal politisk handsamast kva samband som eventuelt ikkje skal innføra AutoPASS.

2. Fylkesutvalet godkjenner at operatørane får ansvar for billettering og billetteringsutstyr samt det tekniske utstyret til AutoPASS.

3. Fylkesutvalet ber om å bli halde orientert om det vidare arbeidet med AutoPASS.»

Som følge av vedtaket er det for de nye ferjekontraktene lagt til grunn bruk av AutoPASS-brikkelesing på alle ferjesambanda i Hordaland. Hvilken løsning som skal brukes for brikkelesing på det enkelte samband, altså om det skal brukes manuelle eller halvautomatiske løsninger, er opp til operatør å fastsette.

Fylkestinget i Hordaland vedtok i mars 2019, følgende oversendingsforslag til fylkesrådmannen:

«Fylkestinget ber om at det blir lagt fram sak som redegjør for ulike alternativer for passasjerbetaling på fylkesvegferger»

12.06.2019, sak 104/2019: «Passasjerbetaling på fylkesvegferjer med AutoPass», vedtok fylkestinget følgende:

«1. Fylkestinget tar saken til foreløpig orientering.

2. For å samordna takstregulativet i flest mogeleg fylker, så bør denne saka takast opp på neste møte i Vestlandsrådet 21.juni, jfr diskusjonen som også pågår i Møre og Romsdal.»

Rogaland

Fylkestinget i Rogaland vedtok 01.03.2016 i FT-sak 10/16 (Tilrettelegging for betaling med AutoPASS på ferje – høring) følgende:

«Rogaland fylkeskommune ønsker å videreføre dagens ferjekortsamarbeid. Dagens verdikort fases ut og erstattes av et nytt ferjekort som kalles AutoPASS-ferjekort, som benytter tjenestene den Sentrale tjenesteleverandør tilbyr. Innføring av AutoPASS-brikkebetaling og Auto-PASS-takstregulativ skal vurderes innført i forbindelse med at det inngås nye anbudskontrakter på fylkesvegferjene.»

I senere tid har Rogaland fylkeskommune inngått noen kontrakter, basert på AutoPASS-ferjekort. Det er per i dag ingen fylkesferge i Rogaland med AutoPASS-brikkebetaling. Det er heller ikke noen planer om å innføre AutoPASS-brikkebetaling på fylkessamband i nær framtid.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.